

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII
MOLDOVA
Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Electronică și Telecomunicații
Departamentul Telecomunicații și Sisteme Electronice**

**Admis la susținere
Șefă departament:
Sava Lilia, conf. univ., dr**

„_____” _____ 2023

Auditul sistemelor de management în tehnologiile informaționale

Teză de master

Student: Dorin Ciobanu, grupa MMRT-211M

Coordonator: Lilia Sava dr., conf. univ.

Chișinău, 2023

ADNOTARE

Ciobanu Dorin. Managementul auditului în domeniul TIC la disciplina Mentenanța și managementul rețelelor de telecomunicații.

Cuvintele-cheie: Auditul, Planul anual, Planul strategic, Audit TIC, planificare, raportare, programul de asigurare și îmbunătățire.

Scopul lucrării: constau în examinarea complexă a aspectelor teoretice și aplicative ale auditului intern în vederea identificării problemelor existente și fundamentării direcțiilor prioritare de perfecționare a tehnicilor de audit în entitățile economice din sectorul public, se referă la dezvoltarea aspectelor conceptuale și metodologice a auditului intern în domeniul TIC, pentru o bună eficiență și eficacitate în planificare, raportare și îmbunătățirea aspectelor auditului intern TIC.

Obiective: Sunt determinate să dobândească următoarele competențe și finalități de studiu:

1. Utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, metodelor și instrumentelor de natură economico-financiară în raport cu problemele teoretice și practice existente în domeniu.
2. Interpretarea corectă a conceptului de audit în domeniul TIC și reglementărilor în domeniu, utilizând aparatul metodologic cantitativ și calitativ.
3. Abordarea postulatelor auditului intern și documentării lucrărilor, gestionarea și evaluarea activității de audit intern.
4. Organizarea și realizarea sistemului de control intern managerial eficient și eficace.

Structura tezei: Lucrarea conține, 3 capitole, bibliografie din 15 de titluri, iar volumul total al tezei constituie 55 de pagini.

În primul capitol sunt prezentate informații generale despre audit, ca noțiune, concepții teoretice, tipul, cadrul normativ.

În cel de al doilea capitol sunt prezentate planificarea și raportarea auditului intern în sectorul TIC

În capitolul cu numărul trei se reflectă gestionarea și evaluarea calității de audit intern în domeniu TIC

În concluzie constatăm avantajele și dezavantajele, deasemenea prezentăm unele recomandări.

ANNOTATION

Ciobanu Dorin. Audit management in the field of IT in the discipline Maintenance and management of telecommunication networks.

Keywords: Audit, Annual Plan, Strategic Plan, Audit IT, planning, reporting, assurance and improvement program.

The purpose of the work: consists in the complex examination of the theoretical and applied aspects of the internal audit in order to identify the existing problems and to substantiate the priority directions for improving the audit techniques in the economic entities of the public sector, it refers to the development of the conceptual and methodological aspects of the internal audit IT, for good efficiency and effectiveness in planning, reporting and improving aspects of internal audit IT.

Objectives: They are determined to acquire the following skills and study objectives:

1. The appropriate use of concepts, theories, methods and instruments of an economic-financial nature in relation to the existing theoretical and practical problems in the field.
2. The correct interpretation of the audit concept in the IT field and the regulations in the field, using the quantitative and qualitative methodological apparatus.
3. Approaching the postulates of the internal audit and the documentation of the works, the management and evaluation of the internal audit activity.
4. Organization and implementation of the efficient and effective internal managerial control system.

Structure of the thesis: The work contains 3 chapters, a bibliography of 15 titles, and the total volume of the thesis is 55 pages.

The first chapter presents general information about audit, as a notion, theoretical concepts, type, normative framework.

The second chapter presents the planning and reporting of internal audit in the IT sector Chapter number three reflects the management and assessment of internal audit quality in the IT field.

In conclusion we note the advantages and disadvantages, we also present some recommendations.

CUPRINS

Introducere	7
I. Concepte teoretice privind auditul	9
1.1. Tipurile de audit	9
1.2. Cadrul normativ aferent auditului intern	10
II. Planificarea și raportarea auditului intern în sectorul TIC	14
2.1. Planificarea activității de audit intern.....	14
2.2. Elaborarea planului strategic.....	17
2.3. Elaborarea planului anual de audit intern	23
2.4. Întocmirea proiectului raportului misiunii de audit intern	27
2.5. Elaborarea și prezentarea raportului misiunii de audit intern.....	31
III. Gestionarea și evaluarea calității activității de audit în domeniul TIC	34
3.1. Auditul TIC	34
3.2. Obiectivele auditului TIC	37
3.3. Instrumente de colectare a probelor	43
3.4. Gestionarea și evaluarea calității activității auditului	44
3.5. Programul de asigurare și îmbunătățire a calității	45
3.6. Documentarea activității de audit intern.....	50
IV. Concluzie	53
V. Bibliografie	55

INTRODUCERE

Actualitatea temei rezidă din faptul că auditul intern constituie un element esențial în asistența managementului entității prospere în condițiile economiei concurențiale. Auditul intern este o activitate independentă și obiectivă de evaluare și asigurare a eficienței sistemului de control intern managerial, de evaluare a adecvării resurselor utilizate și de verificare a conformității activităților cu politicile și procedurile stabilite. Scopul principal al auditului intern este de a oferi managementului o asigurare că sistemele de control sunt adecvate și funcționează eficient, precum și de a identifica oportunitățile de îmbunătățire a eficienței și efectivității activităților. Un mare interes în implementarea auditului intern aparține și proprietarilor, care sunt cointeresați de controlul asupra eficacității resurselor materiale, financiare și umane în cadrul entității. În acest context, auditul intern în cadrul entității economice moderne are nu numai funcții generale de management întru asigurarea și consultanța managerilor în scopul atingerii obiectivelor acestora, dar concomitent oferă recomandări pentru consolidarea eficacității rezultatului activității.

Auditul intern este implementat intens în activitatea entității, precum și în pregătirea informației economico-financiare, analiza și evaluarea acesteia, controlul asupra calității și eficienței activității subdiviziunilor entității, controlul asupra siguranței activelor și eficienței utilizării acestora etc.

Este adevărat că un sistem eficient de management poate contribui la modernizarea permanentă și la implementarea noilor politici în realizarea strategiilor planificate într-o entitate. De asemenea, poate ajuta la minimizarea riscurilor la care este supusă afacerea și la îmbunătățirea rezultatelor activității gestionate.

Pentru a crea un sistem eficient de management, este important să se acorde o atenție deosebită planificării și organizării activităților. De exemplu, este important să se stabilească obiectivele și strategiile clare pentru atingerea acestora, să se creeze un plan de acțiune detaliat și să se asigure că se alocă suficiente resurse pentru realizarea acestora. De asemenea, este important să se acorde o atenție deosebită comunicării în cadrul entității și să se creeze canale eficiente de comunicare între toate nivelurile ierarhiei.

Pentru a minimiza riscurile la care este supusă afacerea, este important să se identifice și să se gestioneze adecvat riscurile, să se ia măsuri preventive pentru a preveni apariția lor și să se creeze planuri de acțiune pentru a face față situațiilor de criză.

În cele din urmă, un sistem eficient de management trebuie să se concentreze pe îmbunătățirea continuă a rezultatelor activității gestionate. Acest lucru poate însemna monitorizarea și evaluarea continuă a performanței, identificarea și abordarea problemelor și

oportunităților de îmbunătățire și adoptarea de noi tehnologii și metode de lucru care pot îmbunătăți eficiența și productivitatea.

Problemele ce țin de abordarea auditului intern, de asemenea, nu sunt suficient studiate și nici în literatura de specialitate și de aceea, ce neapărat necesită cercetări suplimentare. Aprofundarea cercetărilor bazelor teoretice ale auditului intern, dezvoltarea suportului metodologic în domeniul dat va contribui la fundamentarea direcțiilor de perfecționare a exercitării acestuia în entitățile economice din sectorul corporativ al RM și va aduce un aport semnificativ în evitarea neînțelegerilor dintre auditorii interni și managementul entității auditate. La elaborarea prezentei cercetări am luat în calcul atât opiniile cercetătorilor autohtoni, cât și a celor străini, actele legislative și normative la nivel național și internațional.

Scopul cercetării menționate este de a examina în detaliu aspectele teoretice și aplicative ale auditului intern în domeniul TIC din Republica Moldova. Obiectivul principal este de a identifica problemele existente și de a fundamenta direcțiile prioritare de perfecționare a tehnicilor de audit în entitățile economice din acest sector, în conformitate cu tendințele de dezvoltare ale auditului intern pe plan internațional și cu bunele practici din alte țări. Cercetarea menționată poate ajuta la înțelegerea mai bună a aspectelor teoretice și aplicative ale auditului intern în sectorul corporativ din Republica Moldova și poate contribui la perfecționarea tehnicilor de audit utilizate în acest sector. De asemenea, poate ajuta la identificarea problemelor existente și la stabilirea direcțiilor prioritare de îmbunătățire a auditului intern în conformitate cu tendințele de dezvoltare pe plan internațional și cu bunele practici din alte țări.

Pentru realizarea scopului au fost fixate următoarele **obiective**:

- Reflectarea aspectelor conceptuale și metodologice ale auditului intern necesare de a fi însușite în procesul de studiu universitar.
- Elaborarea planului anual de audit intern;
- Întocmirea proiectului raportului misiunii de audit intern;
- Elaborarea și prezentarea raportului misiunii de audit intern;
- Gestionarea și evaluarea calității activității de audit în domeniul TIC.

Lucrarea a fost concepută ca suport pentru Serviciul audit intern, scopul urmărit fiind de a pune la dispoziție un material care să dezvăluie lucrările de planificare și derulare a misiunilor de audit intern în domeniul TIC. Teza urmărește îmbogățirea cunoștințelor din sfera disciplinelor de specialitate oferind o călăuză în derularea unei misiuni de audit intern în domeniul TIC.

CONCLUZIE

În această teză se prezintă aspectele conceptuale și metodologice ale auditului intern, scopul fiind de a pune la dispoziție un material care să dezvăluie lucrările de planificare, documentarea lucrărilor, evaluarea și etapele de derulare a misiunilor de audit intern în domeniul TIC (tehnologie informațională și comunicații). Totodată, se abordează gestionarea și evaluarea calității activităților de audit intern. Tema descrisă este bazată pe o serie de lucrări specifice de desfășurare a misiunii de audit intern, standarde și norme metodologice. Sunt expuse competențele profesionale urmărite de a fi obținute prin definirea conceptului de audit intern și valorile adăugate pe care auditorul intern trebuie să le aducă entității. În aspect practic, se exersează proceduri specifice fiecărei etape de derulare a lucrărilor misiunii de audit intern în domeniul TIC. Lucrarea face referință la anumite repere istorice privind conceptul de audit intern, abordează postulatele auditului intern și explică noțiunile de audit în domeniul TIC, precizează cadrul de referință al conceptului de audit intern, expune considerațiile generale privind sistemul de control intern și raporturile sale cu auditorul intern, tratează responsabilitatea auditorului în entitatea publică.

DEZAVANTAJE

Există câteva dezavantaje sau puncte slabe ale implementării auditului intern în entitățile din Republica Moldova:

1. Costuri ridicate: Implementarea unui program de audit intern poate fi costisitoare, deoarece poate necesita angajarea de personal suplimentar, formarea și instruirea acestora, precum și achiziționarea de echipamente și software-uri specializate.
2. Timp consumat: Efectuarea unui audit intern poate lua mult timp, deoarece implică examinarea și evaluarea tuturor aspectelor activității entității.
3. Potențiala conflict de interese: Persoanele care efectuează auditul intern pot avea relații strânse cu cei auditați, ceea ce poate duce la conflicte de interese și la o evaluare neobiectivă a activității entității.
4. Necesitatea de a respecta regulile și standardele: Auditul intern trebuie să respecte o serie de reguli și standarde pentru a garanta obiectivitatea și integritatea rezultatelor. Acest lucru poate fi dificil de realizat în anumite situații.
5. Dependența de calitatea personalului: Eficacitatea auditului intern depinde în mare măsură de calitatea personalului care efectuează auditul. Dacă acesta nu are cunoștințele și abilitățile necesare, auditul poate fi ineficient.

RECOMANDĂRI

Din tendințele actuale de dezvoltare a auditului intern în sectorul public, putem formula următoarele concluzii și recomandări:

1. Importanța crescută a auditului intern: Auditul intern devine tot mai important în sectorul public, deoarece ajută la asigurarea transparenței și responsabilității în gestionarea fondurilor publice și a bunurilor publice.
2. Necesitatea de a se adapta la schimbările din mediul de afaceri: Auditul intern trebuie să se adapteze rapid la schimbările din mediul de afaceri, astfel încât să poată oferi o imagine actualizată a situației financiare și a respectării regulilor și standardelor în sectorul public.
3. Rolul auditului intern în prevenirea fraudelor: Auditul intern poate ajuta la detectarea și prevenirea fraudelor, prin examinarea sistemelor de control intern și a procedurilor de gestionare a riscurilor.
4. Necesitatea de a se asigura independența auditului intern: Pentru a asigura obiectivitatea și integritatea rezultatelor auditului intern, este important ca acesta să fie independent de cei auditați.
5. Importanța formării și instruirii personalului: Personalul care efectuează auditul intern trebuie să fie bine instruit și formați, astfel încât să poată oferi o evaluare obiectivă a activității entității.
6. Comunicarea rezultatelor auditului intern: Este important ca rezultatele auditului intern să fie comunicate către cei responsabili de luarea deciziilor și către ceilalți stakeholderi, astfel încât să se poată lua măsuri pentru îmbunătățirea activității entității.

În sectorul public, activitatea de audit intern din ultima perioadă s-a caracterizat prin continuarea proceselor de consolidare a funcției de audit și îmbunătățirea metodologiei de audit. Acest lucru a fost posibil prin adoptarea unor standarde și reguli clare pentru efectuarea auditului intern, precum și prin formarea și instruirea personalului care efectuează auditul. În plus, s-a acordat o atenție crescută prevenirii fraudelor și detectării riscurilor prin examinarea sistemelor de control intern și a procedurilor de gestionare a riscurilor. De asemenea, s-a acordat o atenție crescută transparenței și responsabilității în gestionarea fondurilor publice și a bunurilor publice prin comunicarea rezultatelor auditului intern către cei responsabili de luarea deciziilor.

BIBLIOGRAFIE

1. BOSTAN, Ionel. *Auditul intern al companiei*. Iași: Editura ALFA, 2008. 146 p
2. CAUȘ, Lidia. POPOVICI, Angela. *Planificarea misiunilor de audit intern*. În: *Analele Academiei de Studii Economice din Moldova ediția a IX-a*, ed. ASEM, Chișinău, 2011
3. CHERSAN, Ionela-Corina, FĂDUR, Cristina-Ionela. *Auditul intern, de la teorie la practică*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2016
4. *Ghidul de audit al sistemelor informatice*, București 2012, p 16 (raport audit)
5. Grigore CONSTANTINESCU, Etapele auditului intern, Planificarea, Disponibil:<https://noagroup.ro/care-sunt-etapele-unui-audit-intern/>
6. Hotărârea Guvernului nr.557 din 19-11-2019 cu privire la aprobarea Codului etic al auditului și a Cartei de audit interni
7. BOSTAN Ionel, GROSU Veronica, *Rolul auditului intern în optimizarea guvernantei corporatiste la nivelul grupurilor de întreprinderi*, Economie teoretică și aplicată Volumul XVII (2010), No. 2(543), pp. 63-84, Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava Disponibil:http://store.ectap.ro/articole/444_ro.pdf
8. IACHIMOVSCI, Anatolie. *Evaluarea riscurilor tehnologiilor informaționale în cadrul auditului situațiilor financiare*. În: *Competitivitatea și inovarea în economia cunoașterii: conf. șt. intern. Chișinău, 25-26 sept., 2015*. Ch. 2015, Vol.III, p.245-250
9. Legea Parlamentului privind controlul financiar public intern, nr. 229 din 23-09-2010
10. Lidia CAUȘ, Maria RATCOV, *Audit intern note de curs*, 2018
11. *Manual de Audit al Tehnologiilor Informaționale*, Chișinău 2010, p.14(obiective IT)
12. Manual de audit intern, Chișinău 2015, Disponibil:https://mf.gov.md/sites/default/files/documente%20relevante/m_audit_intern_0.pdf
13. Ordinul Ministerului Finanțelor cu privire la aprobarea Standardelor Naționale de Audit Intern nr. 153 din 12-09-2018
14. Ordinul Ministerului Finanțelor privind Norme de audit intern în sectorul public nr. 161 din 17-12-2020.
15. Rolul auditului intern în optimizarea guvernantei corporative, Disponibil:https://www.researchgate.net/publication/228599500_Rolul_auditului_intern_in_optimizarea_guvernantei_corporatiste_la_nivelul_grupurilor_de_intreprinderi